

ТУРЕЦЬКИЙ ПОТІК

Виходячи із заяв керівництва ПАТ «Газпром» та Єврокомісії, найбільш вірогідним виглядає будівництво Турецького Потіку в складі однієї гілки пропускною потужністю 15,75 млрд. куб. м/рік.

Основні пункти (станом на початок листопада 2016 р.).

1. Видавши перші дозволи, в тому числі на будівництво морської ділянки трубопроводу, уряд Туреччини підтвердив зацікавленість в тому, щоб Турецький Потік був побудований. Поточний розвиток подій дозволяє розраховувати, що перша нитка, призначена для поставок турецьким споживачам, може бути побудована до кінця 2019 року.

2. Початок робіт по другій нитці, призначеної для споживачів в південно-східних країнах Європи, може відбутися за умов отримання гарантій затребуваності від Євросоюзу і Єврокомісії. Питання другої гілки є предметом поточних переговорів з Туреччиною і ЄС.

3. Керівництво Туреччини підтвердило готовність при необхідності брати участь в будівництві транзитної нитки по своїй території. Грецька сторона повністю підтримує її необхідність для поставок російського газу.

4. З урахуванням стану поточного прогресу по Турецькому потоку, ПАТ «Газпром» планує активізувати взаємодію з Грецією у контексті реалізації проекту транзиту через Грецію до Італії. У рамках меморандуму, підписаного «Газпромом», DEPA і Edison, на постійній основі функціонує робоча група, яка обговорює конкретні спільні дії.

5. Пропозиція Болгарії повернутися до реалізації Південного Потіку не знайшла на разі підтримки ні «Газпрому»¹, ні Єврокомісії. «Газпром» мотивує серйозними збитками в зв'язку з відмовою раніше європейських країн від Південного Потіку, відповідні проблеми залишилися досі відкритими. «З огляду на широке тлумачення Болгарією Третього енергетичного пакета ЄС, питання про повернення до цього проекту, тим більше в тій конфігурації, в якій він замислювався спочатку, на сьогоднішній день не актуально. В даний момент зусилля російської сторони зосереджені на реалізації проекту Турецький Потік»².

6. У другій половині жовтня, фактично синхронно із заявами про прогрес у газових переговорах ЄС-РФ, в ЄС збільшилася підтримка другої нитки Турецького Потіку. Тим більше, що відпала перешкода турецько-російських стосунків. Все більш активно звучить теза про корисність Турецького Потіку, відмічається, що, на відміну від Південного Потіку, Турецький Потік не порушує антимонопольного законодавства ЄС (власник ресурсу не може бути власником засобів його доставки), транспортуватиме газ лише до кордонів ЄС, і не далі. На другій нитці Турецького Потіку сильно наполягає Італія. Однак Турецький Потік суперечить програмі Південного газового коридору.

7. Турецький Потік вигідний для «Газпрому», оскільки буде використано КС та труби, раніше виготовлені для Південного Потіку, що важливо на тлі поточного дефіциту інвестиційних ресурсів у РФ. Крім того, через зменшення імпорту газу Китаєм, РФ пригальмовує будівництво Сили Сибіру, введення якого в робочий режим планується протягом наступних 10 років значно повільніше. Згідно з проспектом емісії нових євробондів, «Газпром» у 2016 р. скоротив кошторис Сили Сибіру з 92,1 до 76,2 млрд. рублів. Заощадження підуть скоріше на Турецький Потік. Інші експерти вважають, що - на Норд-стрім 2, який, поки що, залишився без іноземних інвестицій.

¹ інтерв'ю заступника голови правління ПАТ «Газпром» О. Медведєва 02.11.16.

² ibid